Todays daf sponsored by Comp-U-Plus the lowest price for Linksys/Cisco and electronics - www.compuplus.com
Lilui Nismas R' Pinchas Ben Eliezer Yaakov Reich A"H

"דבסורא אמרי תרטא ופלגו תרטא בנרש אמרי חלקא ופלגו חלקא בפומבדיתא אמרי אוזיא ופלגו אוזיא בנהר פקוד ובמתא מחסיא אמרי רבעא ופלגו רבעא: **מתני'** "אומר אדם לחברו מלא לי כלי זה אבל לא במדה ר' יהודה אומר אם היה כלי של מדה לא ימלאנו מעשה באבא שאול בן בטנית שהיה ממלא מדותיו מערב יו"ט ונותנן ללקוחות ביו"ט אבא שאול אומר אף במועד (א) עושה כן [א] מפני ברורי המדות וחכמים אומרים אף בחול עושה כן מפני מצוי המדות: **גמ'** מאי אבל לא במדה אמר רב יהודה אמר שמואל אבל לא בכלי המיוחד למדה אבל כלי העומד למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר אפילו כלי העומד למדה לא ימלאנו אלמא גבי שמחת יום טוב ר' יהודה לחומרא ורבנן לקולא והא אפכא שמעינן להו דתנן *רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי וכנגד הקופיץ וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אלמא ר' יהודה לקולא ורבנן לחומרא קשיא דר' יהודה אדר' יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דר' יהודה אדר' יהודה לא קשיא התם בשאינו עומד למדה הכא בעומד למדה דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא התם קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קא עביד כדעבדין בחול רבא אמר מאי אבל לא במדה "שלא יזכור לו שם מדה אבל כלי המיוחד למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר כלי המיוחד למדה לא ימלאנו אלמא גבי שמחת יום טוב רבי יהודה לחומרא ורבנן לקולא והא אפכא שמעינן להו דתנן רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי וכנגד הקופיץ וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אלמא ר' יהודה לקולא ורבנן לחומרא קשיא דר' יהודה אדר' יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דר' יהודה אדר' יהודה ל"ק התם בשאינו מיוחד למדה הכא מיוחד למדה דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא התם קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קעביד כדעבדין בחול דעבדי אינשי דמקרבי חמרא במנא דכילא ושתו: מעשה באבא שאול בן בטנית: תנא אף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש תנו רבנן הוא כנס שלש מאות גרבי יין מברורי המדות וחבריו כנסו שלש מאות גרבי שמן ממצוי המדות והביאום לפני הגזברים לירושלים אמרו להם אי אתם זקוקים לכך אמרו להם אף אנו אין רצוננו בכך אמרו להם הואיל והחמרתם על עצמכם עשו מהם צרכי רבים דתניא *גזל ואינו יודע למי גזל יעשה בהם צרכי רבים מאי נינהו אמר רב חסדא בורות שיחין ומערות ארבריה רב חסדא לרבנא עוקבא ודרש **לא ימדוד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו ביו"ט אבל קודר הוא קב או קבים ונותן לפני בהמתו ואינו חושש "והנחתום מודד תבלין ונותן לתוך קדרתו כדי שלא יקדיח תבשילו אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מודדת אשה קמח ביו"ט ונותנת לתוך עיסתה כדי שתטול חלה בעין יפה ושמואל אמר "אסור והא תנא דבי שמואל מותר אמר אביי השתא דאמר שמואל אסור ותנא דבי שמואל מותר

שמואל

בסורא אמרי · דרכן לומר לטבח תן לי תרטא או פלג תרטא ובנרש אמרי חלקא או פלג חלקא ובפומבדיתא אמרי אוזיא · כל הטבחין הן מנתחין בהמותיהם בשוה כך וכך נתחים מן הבהמה ולאותן הנתחים קרו להו בסורא תרטא ובנרש חלקא ובפומבדיתא אוזיא ובנהר פקוד רבעא: **מתני'** אבל לא במדה · בגמ' מפרש לה ומאי פלוגתייהו: שהיה ממלא מדותיו כו' · שאין מודדין ביו"ט: אף בחולו של מועד עושה כן · בגמ' מפרש טעמא ולא גרסינן במתני' מפני ברורי המדות ואית דגרס ליה וכן העתקות הראשונות ובגמרא מפרש: מפני מצוי המדות · כשהיה מוכר שמן היה לו מדות הרבה ומביאין הלקוחות כליהן ומודד להם ואלו במדה לעצמו ומתמצות והולכות לתוך כליהן כל הלילה: **גמ'** המיוחד למדה · שמודד ומוכר בו: העומד למדה · שכשישבר זה בא זה תחתיו אבל עדיין לא מדד בו: ואתא רבי יהודה למימר · כיון דהוא עצמו מדה ולכך עשוי וכדי מדה מחזיק לא ימלאנו דמחזי טפי כמודד ומוכר כשעובדין דחול: כלי וקופיץ · אין עומדין לכך: כדעבדין בחול · במאזנים פעמים שאין האיטרא לפניו וכיון שיודע משקל כליו שוקל בו: לא קא עביד כשעובדין דחול · דעדיין לא יצא טבעו של כלי זה למדה: שם מדה · רבעא או לוג אלא כך יאמר לו מלא כלי זה מלא לי: הכא לא קא עביד כדעבדין בחול · שדרך לקוחות לומר תן לי לוג ואין דרכן לומר כלי זה מלא לי בדרך מקח אלא בדרך הלואה או מתנה ואע"ג דמיוחד למדה: עבידי אינשי דמקרבי חמרא. לחבריהם: במנא דכילא · של מדה: תנא אף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש · שהיה חכם גדול ובאים רבים לשאול הימנו ובמועד רבים עוסקים בתורה שאין טרודים במלאכה והיה ממלאן בלילה שאין זמן בית המדרש כדי שיהא פנוי ביום ולמאן דגרס במתני' מפני ברורי המדות מפרש הכי מפני בטול בית המדרש של כלו מועד לא יהיה פנוי לשהות ולבורר מדותיו שלא ילכלכו לפיכך ממלאן בלילה: הוא כנס כו' · מכונס יין בחבית כך וכך לוגין במדה

במדה ומכר ממנה עד שמכר משכנו נמצא כל הטפח בהבית על ידי ברורין שהרתיח היין כשמילאו ומעלה אופיא אישקומ"א בלע"ז ואין המדה מלאה וכן נקראין ברורין לפי שמבררין אותן מן היין כשסותה אי נמי על דקליפי חוני ושמן יש בו מלוי מפני שמודבק בשולי המדה ובדפטפיה וכיון שכיחי ברורין ולא בשמן: וחבריו כנסו כו' · כדפרישית בברורין: לפני הגזברים · של הקדש לעשות בהן צרכי הקדש אם ירצו והם לא הקדישוה כסבורין אין יכולין להקדיש שאינו שלהם אי נמי יכולין הוה ליה גזל בעולה: אמרו להם חכמים אין אתם זקוקין לכך · הואיל ומתחלה לא נתכוונתם לגזול שהלקוחות מניחין על ידי טרדן ומדותיהם שאינם יכולין לשהות עוד וידעי וקא מחלי: אף אנו אין רצוננו לכך · לזה ליהנות משל אחרים: אמרו להם · החכמים א"כ אין לכם לעשות הקדש אלא לעשות בהן צרכי רבים שהרי משל רבים היה ויהנו הבעלים מהן: ואין יודע למי גזל · שגזל לאנשים הרבה: שיחין ומערות · שמתכנסין בהן מים ושותין מהן ובב"ק (דף נ:) מפרש מאי בור ומאי שיח ומאי מערה: לחבריה · הנהינו ומטייל עמו במבואות הטיל: לא ימדוד אדם קב שעורין · אפילו ליתן לבהמתו שנראה כמודד למכור: אבל קודר הוא · בקב עצמו נוקב בכרי וממלאו שלא כדרך מדה להם בידו להוט: קודר · לשון נוקב: נחתום · מבשל קדרות נמי קרוי נחתום: יקדיח · ישרוף אוברשי"ר בלע"ז: בעין יפה · שיעור חלה אחד מכ"ד לבקן וכשאינה יודעת מדת עיסתה היא מקמצת והתורה אין כאן כל כך אבל כשיודעת מדת עיסתה יודעת מה תפריש ועינה יפה בה: תנא דבי שמואל · בתוספתא שסידר שמואל מהגלים שלפניו כמו שסדרו רבי חייא ורבי אושעיא וכמו שסידר רבי את המשנה: השתא דאמר שמואל אסור · ואת שנה במשנתו מותר שמואל במשנתיה דהאי אסור הלכה למעשה אתא לאשמועינן שהבא לשאול הלכה לעשות מעשה מורין לו לאסור ולאו חזיק איניש דעביד לא מחינן בידיה דהלכה למותר ואין מורין כן:

אין

רבינו חננאל

ומחלק ביניהן היכי עביד בסורא אמרי כי תרטא כו' פי' נותן לזה כי תרטא והוא דבר ידוע באותו מקום ולזה פלגו תרטא · ובנרש הוו אומרים כי חלקא ופלגו חלקא · וכן אוזיא וכן ריבעא כולן שם אותו כלי הידוע במקומם: [מתני'] אומר אדם לחבירו ביום טוב מלא לי כלי זה אבל לא במדה כו' אוקמה שמואל הא דתנן מלא לי כלי זה אע"פ שמכיל מדה ידועה כגון כלי שמכיל קפיזא והוא עשוי להשתמש בו בביתו · אבל לא במדה אבל לא בכלי המיוחד למדוד בו לבני אדם שאינו עשוי להשתמש בו אלא למדוד בלבד כגון קפיזא שהוא עשוי למדוד בו לשבירה ולקניה. אלו דברי ת"ק ואתא רבי יהודה למימר אפילו כלי העשוי להשתמש בו כיון שמכיל מדה ידועה אסור למלאותו ולתת אותו לחבירו ביו"ט שנמצא כאילו מודד ומוכר לו · ואקשינן וכי ר' יהודה מחמיר בשמחת יו"ט ורבנן [מקילין] והא אפכא שמעינן להו דתנן רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי כו' ופרקינן דרבי יהודה אדרבי יהודה ל"ק התם בכלי שאינו עומד במשקל ידוע לפיכך מותר הכא למלאות ולתת לו בכלי העומד למדה ידוע אסור לרבנן נמי דאמרי אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר משום שעושה מעשה חול ושוקל במאזנים בשביל כך אסור אבל הכא פעמים שנותן אדם יין בכלי של מדה ושותה לפיכך מותר · רבה אמר ובלבד שלא יזכור לו שם מדה · מעשה באבא שאול בן בוטנית שהיה ממלא מדותיו מעיו"ט כו' וחכ"א אף בחול עושין כן מפני מיצוי המדות · תנא והוא כינס ש' גרבי יין כו' ואוקימנא יעשה בהן צרכי צבור דתניא גזל ואינו יודע ממי גזל ילך ויעשה בהן צרכי צבור אלו הן צרכי צבור בורות שיחין ומערות: ירושלמי ר' אלעזר אמר לזעירא בר חמא מלא לי הדין מנא ולאשתי אנן מקבלין ליה · ארבריה רב חסדא כלומר שם דבריו בפיו לרבנא עוקבא ודרש לא ימדוד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו אבל באומד *) קב או קביים ואינו חושש משום מדה · אמר רב מודדת אשה קמח ללוש בו רבינן ירמיה · דלישת חמשת רבעים ועוד **) משכבת כדי שתטול חלתה בעין יפה ושמואל אמר אסור ואסקה אביי

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פ"ד מהל' יו"ט הלכה כא סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן תקי סעיף א:

כז ב ג מיי' שם סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקיז סעיף ג וסימן שכג סעיף א:

כח ד מיי' שם הלכה כב סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקיז סעיף ד [וסימן שכג סעיף ג]

כט ה מיי' וסמג שם טוש"ע א"ח סימן תקו סעיף ד:

ל ו מיי' וסמג שם טוש"ע א"ח סימן תקו סעיף א:

מסורת הש"ס

[לעיל כח.]

ב"ק צד:

[תוספתא פ"ג]

הגהות הב"ח

(א) במשנה אף במועד עושה כן וכו' אף בחול עושה כן:

הגהות הגר"א

[א] במשנה מפני ברורי המדות. נמחק:

---

*) אולי צ"ל אבל ליטול באומד קב או קביים מותר ואינו חושש כו'. **) אינו מובן ואולי צ"ל ועוד שיהא מחוייבת ליטול חלתה וכו'.

Copyright (c) www.e-daf.com